

Στις 18 Μαΐου, η Διεθνής Ημέρα των Μουσείων ήταν αφιερωμένη στα 'Μουσεία και τον Πολιτιστικό Τουρισμό'. Την ημέρα εορτασμού της επετείου, η Εφορεία υλοποίησε με επιτυχία πρωτότυπη εκδήλωση με τίτλο : 'Επισκέπτες: Η Φυσική και η εικονική παρουσία'. (φωτ. 14)

Κατά το χρονικό διάστημα 19-23 Ιουνίου πραγματοποιήθηκαν από τη Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Ηλείας θεατρικές παραστάσεις των σχολείων στο ξύλινο θέατρο της 'Ηλιδας στο πλαίσιο του προγράμματος 'Οι νέοι της Ηλείας στην Αρχαία 'Ηλιδα'.

Στις 6 Ιουλίου παρουσιάστηκε ενώπιον πολυπληθούς κοινού για τρίτη συνεχή χρονιά το πολυδιάστατο ΕΡΓΟΝ της Εφορείας μας κατά το 2008 (Συνεδριακό Κέντρο ΣΠΑΠ Ολυμπίας). (φωτ. 15)

Έλληνες και ξένοι επισκέπτες αλλά και κάτοικοι της Ηλείας είχαν την ευκαιρία να απολαύσουν στις 6 Αυγούστου την λαμπρότερη πανσέληνο του έτους, στο πλαίσιο του καθιερωμένου εορτασμού του ΥΠΠΟΤ και να περιηγηθεί στα μνημεία της Άλτεως έως τις πρώτες μεταμεσονύκτιες ώρες. Στην πανσέληνη νύχτα έδωσε μαγευτική διάσταση η μεσαιωνική και αναγεννησιακή μουσική του μουσικού συνόλου 'Κέλσος' στο Αίθριο του Αρχαιολογικού Μουσείου Ολυμπίας. (φωτ. 16)

Με το θέμα 'Μάγοι, ξόρκια και φυλακτά: Η μαγεία στον αρχαίο και χριστιανικό κόσμο' επέλεξε το Υπουργείο Πολιτισμού να γιορτάσει τις Ευρωπαϊκές Ημέρες Πολιτιστικής Κληρονομιάς με εκδηλώσεις σε μουσεία, μνημεία και αρχαιολογικούς χώρους ανά την Ελλάδα το τριήμερο 25-27 Σεπτεμβρίου 2009. Η Ζ'ΕΠΚΑ πραγματοποίησε εκπαιδευτικό πρόγραμμα υπό τον τίτλο: 'Η Μέδουσα Γοργώ στο Μουσείο της Ολυμπίας. Αποτρέποντας το κακό στην αρχαιότητα. (φωτ. 17)

ΚΩΝ. Β. ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ (υπεύθυνος εκδηλώσεων)

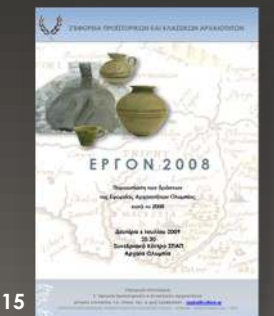
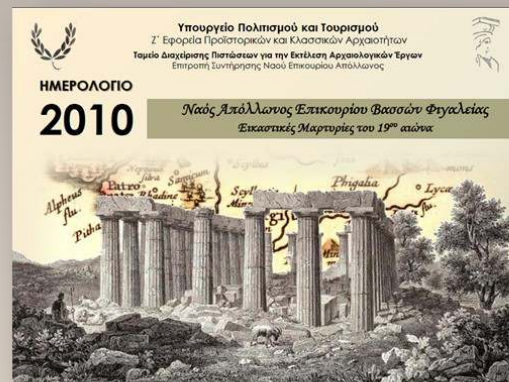
Τον Οκτώβριο του 2009 έλαβε χώρα η Αφή της Ολυμπιακής Φλόγας στο βωμό της 'Ηρας, εντός της Άλτεως. Με την λαμπαδηδρομία που ακολούθησε, η φλόγα, έπειτα από την καθιερωμένη τελετή υποδοχής της στην αρχαία 'Ηλιδα, διοργανώτρια πόλη των Ολυμπιακών Αγώνων της Αρχαιότητας, ταξίδεψε σε όλη την Υφήλιο για να καταλήξει στο Βανκούβερ του Καναδά για την διεξαγωγή των χειμερινών Ολυμπιακών Αγώνων τον Φεβρουάριο του 2010.(φωτ. 18)

Και κατά το 2009 συνεχίστηκε ο διάλογος και η συνεργασία της Εφορείας με μαθητές και εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων. Εκατοντάδες μαθητές ταξίδεψαν στον κόσμο της Αρχαίας Ελληνικής Τέχνης και Ιστορίας και στην εποχή διεξαγωγής των Ολυμπιακών Αγώνων προς τιμήν του Διός, συμμετέχοντας σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες όπως 'Τα Χάλκινα Αφιερώματα στον Δία' ή χρησιμοποιώντας τα συστήματα της Ψηφιακής Έκθεσης της Ολυμπίας, με την καθοδήγηση έμπειρων εμψυχωτών - αρχαιολόγων της Ζ' ΕΠΚΑ. (φωτ. 19)

Τον Νοέμβριο του 2009 στο Συνεδριακό Κέντρο ΣΠΑΠ συνεχίστηκαν για 5η χρονιά τα σεμινάρια Μουσικής Αγωγής για τα σχολεία με τη συνεργασία της Διεύθυνσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης του Νομού και της Εφορείας μας. (φωτ. 20)

ΚΩΝ. Β. ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ (υπεύθυνος εκπ. προγραμμάτων)

Τον Δεκέμβριο του 2009 η Εφορεία επιμελήθηκε & εξέδωσε με την ευγενική υποστήριξη της Νομρχιακής Αυτοδιοίκησης Ηλείας, επιτραπέζιο ημερολόγιο του 2010 αφιερωμένο στον περικαλλή Ναό του Επικούριου Απόλλωνος Βασσών Φιγαλείας, ο οποίος υπήρξε το επίκεντρο ενδιαφέροντος κατά το τελευταίο τετράμηνο του 2009. Το Ημερολόγιο προσεγγίζει το ευρύ κοινό με εικαστικές μαρτυρίες του 19ου αιώνα για το μνημείο, αλλά και με επιλεγμένες σκηνές της διαρπαγής ιωνικής ζωφόρου του σηκού του ναού.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ Ζ' ΕΦΟΡΕΙΑ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΛΑΣΣΙΚΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ

ΕΡΓΟΝ 2009

ΑΡΧΑΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑ
ΕΚΘΕΣΙΑΚΟ & ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΣΠΑΠ
ΣΑΒΒΑΤΟ, 25 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2010
ΩΡΑ 19.00

Υπουργείο Πολιτισμού & Τουρισμού
Ζ' Εφορεία Προϊστορικών & Κλασσικών Αρχαιοτήτων, ΑΡΧΑΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑ, Τ.Κ. 27065 Τηλ. & φαξ 2624022529

Hellenic Ministry of Culture
7th Ephorate of Prehistoric and Classical Antiquities, Ancient Olympia, 27065 Tel. & fax: +302624022529

Επιμέλεια κειμένων: Γεωργία Εμμ. Χατζή
Σχεδιασμός φυλλαδίου : Κωνσταντίνος Β. Αντωνόπουλος

www.culture.gr
zepka@culture.gr

Η ΕΚΔΗΛΩΣΗ 'ΕΡΓΟΝ 2009' ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΕΙΤΑΙ
ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΓΕΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΟΥ
ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΗΛΕΙΑΣ

ΑΝΑΣΚΑΦΕΣ

ΒΑΡΘΟΛΟΜΙΟ (φωτ. 1)

Στη θέση 'Κατσίβερη', σε μικρή απόσταση από τα όρια του κηρυγμένου αρχαιολογικού χώρου Βαρθολομιού, συνεχίστηκε η ανασκαφή και η αποκάλυψη του περιγράμματος μεγάλου μυκηναϊκού θολωτού μνημείου εξωτερικής διαμέτρου π. 10 μ. και συνολικού μήκους 36 μ. μαζί με τον εκτεταμένο σε μήκος 'δρόμο'. Το μνημείο εντοπίστηκε στο πλαίσιο διενέργειας δοκιμαστικών τομών για αδειοδότηση φωτοβολταϊκής εγκατάστασης. Επί των λίθων της καταπεσούσης θόλου, που είναι κατασκευασμένη από ημίεργους ογκόλιθους και μικρότερες ακατέργαστες πέτρες, αναχνησθήκε πυρά με καμένα οστά διαφόρων ζώων. Στην είσοδο του 'δρόμου' υπήρχαν κυρίως όστρακα από σπασμένες κύλικες. Ολοκληρωμένη εικόνα της αρχιτεκτονικής, του περιεχομένου και της χρονολόγησης του μνημείου θα αποκτηθεί με το πέρας της ανασκαφής, ώστε να ακολουθήσει η ανάδειξή του.

ΣΤΑΦΙΔΟΚΑΜΠΟΣ

Στο πλαίσιο αρδευτικών εργασιών του Δήμου Ανδραβίδας (θέση Αγ. Νικόλαος) εντοπίστηκε και ερευνήθηκε αρχαιολογικός αποθέτης της ύστερης αρχαιότητας (3ος-4ος αι. μ.Χ.).

ΩΛΕΝΑ

Στην περιοχή 'Παλιώλενα', (θέση Βρύσες) αποκαλύφθηκε ημικυκλικό στηθαίο στο οποίο κατέληγε πλήνιος αγωγός μεταφοράς ύδατος. Η αρχιτεκτονική μορφή του υποδηλώνει κατασκευή και χρήση κατά την αρχαιότητα, ενώ πιθανότατα χρησιμοποιήθηκε έως τις αρχές τουλάχιστον του 18^{ου} αι σύμφωνα με χάλκινο νόμισμα της Β' Ενετοκρατίας.

ΧΡ. ΜΑΤΖΑΝΑΣ (υπεύθυνος ανασκαφών)

ΜΑΓΕΙΡΑΣ (φωτ. 2)

Στο γνωστό μυκηναϊκό νεκροταφείο του Μάγεира (περιοχή Ολυμπίας) ερευνήθηκαν δύο νέοι θαλαμωτοί τάφοι. Ο ένας εκ των δύο είναι μεγάλων διαστάσεων με εντυπωσιακό δρόμο, και ανήκει σε Μυκηναίο Πολεμιστή-Ηγεμόνα. Απέδωσε πλούσια και ιδιαίτερα σημαντικά ευρήματα, που συνόδευαν τον ηγεμόνα ως κτερίσματα στην τελευταία του κατοικία. Η ανεύρεση του συγκεκριμένου τάφου συμβάλλει αποφασιστικά τόσο στην τοπογραφία, όσο και στη μελέτη της κοινωνικής διαστρωμάτωσης της ευρύτερης περιοχής της Ολυμπίας και της Ηλείας εν γένει κατά τα μυκηναϊκά χρόνια.

ΟΛ. ΒΙΚΑΤΟΥ (υπεύθυνη ανασκαφής)

ΚΟΥΡΟΥΤΑ ΑΜΑΛΙΑΔΑΣ (φωτ. 3)

Στον προαύλιο χώρο της Ι.Μ. Αγίου Αθανασίου Κουρούτας κατά τη διάρκεια σωστικής ανασκαφικής έρευνας ήρθε στο φως λουτρικό συγκρότημα ρωμαϊκών, πιθανόν χρόνων (βαλανείο). Σε όμορο της Ι.Μ. αγροτεμάχιο δοκιμαστικές – διερευνητικές τομές αποκάλυψαν εκτεταμένα οικιστικά κατάλοιπα, που ενδεχομένως ταυτίζονται με ρωμαϊκή έπαυλη ή αγροικία, μέρος της οποίας προφανώς αποτελούσε και το αποκαλυφθέν λουτρό. Η συνέχιση της έρευνας αναμένεται να αποκαλύψει περαιτέρω την έκταση των ρωμαϊκών οικιστικών εγκαταστάσεων. Η ύπαρξη δεδομένων προγενέστερων εποχών δεν αποκλείεται, καθώς για πρώτη φορά η περιοχή Κουρούτας Αμαλιάδος χαρακτηρίζεται ως μια ακόμη σημαντική για την ιστορία της Ηλείας αρχαιολογική θέση.

ΚΡΕΣΤΕΝΑ (φωτ. 4)

Πλησίον της πόλης της Κρέστενας, (θέση «Βαγένη») στο ιδιωτικό Δάσος Σεφερλή, επί χθαμαλού πευκόφυτου εξάρματος του εδάφους, αποκαλύφθηκαν μετά από σύντομη σωστική ανασκαφική έρευνα κατόπιν ενημέρωσης του Δασαρχείου Κρεστένων τέσσερις ταφικοί πίθοι σχετικά μεγάλων διαστάσεων. Τα λιγοστά ευρήματα τους χρονολογούν στον 4^ο αι. π.Χ. Η χρήση ταφοπίθων διαφόρων διαστάσεων και συχνά μεγάλου μεγέθους ως ταφική πρακτική απαντάται πολύ συχνά στην Ηλεία, ιδιαίτερα κατά την εποχή αυτή.

ΧΡ. ΛΙΑΓΚΟΥΡΑΣ (υπεύθυνος ανασκαφών)

ΠΕΡΙΒΟΛΙΑ ΦΙΓΑΛΕΙΑΣ (φωτ. 5)

Στα Περιβόλια Φιγαλείας (θέση Διάσελλο) συνεχίστηκε τον Αύγουστο του 2009 η εγκεκριμένη από το Υπουργείο Πολιτισμού συστηματική ανασκαφή υπό την Διεύθυνση της Προϊσταμένης της Εφορείας κ. Γ. Χατζή και την συνεχή εποπτεία της ωρομίσθιας αρχαιολόγου Κων. Νικολακοπούλου. Στο ναό των Περιβολίων αποκαλύφθηκε πλήρως το λίθινο βάθρο λατρευτικού αγάλματος άγνωστης

προς το παρόν θεότητας ή ήρωος, στο οποίο είχε αφιερωθεί. Στα εργαστήρια συντηρήσεως της Εφορείας μεταφέρθηκε & αποκαταστάθηκε τόσο το βάθρο όσο και οι λίθινες πλάκες της τράπεζας προσφορών που απολήγουν σε λεοντόποδα κατά τα πρότυπα άλλων, ομοίου τύπου και αρκαδικής παράδοσης μονόχωρων ναών του 4ου—3ου αι. π.Χ., όπως αυτοί της Αλφειρας και της Αθηνάς και Διός Σωτήρος στη Φιγάλεια. Με την συνεργασία Ιαπώνων επιστημόνων του Παν/μιου του Kumamoto έγινε τοπογράφηση & αεροφωτογράφιση εντός και εκτός τειχών της αρχαίας πόλεως Φιγαλείας.

Γ. ΧΑΤΖΗ (υπεύθυνη ανασκαφής)

ΠΛΑΤΙΑΝΑ (φωτ. 6-8)

Στις ανατολικές υπώρειες της ακρόπολης της Πλατιάνας (θέση «Αλών Μπουλιάρη»), ερευνήθηκε ναόσχημο κτίσμα, το οποίο απέδωσε μεν λίγα ευρήματα, αλλά προφανώς εντάσσεται σε περιοχή με δημόσια ιερά κτίσματα της Ακρόπολης αυτής, η οποία δεν έχει ακόμη ερευνηθεί συστηματικά.

Στη ΝΔ πλαγιά της ίδιας ακρόπολης ερευνήθηκε μνημειώδης ελληνιστικός τάφος. Τα αξιόλογα ευρήματα, στα οποία συγκαταλέγεται γυναικεία μαρμαρίνη κεφαλή, ένθετη σε άνω ενδεδυμένο κορμό από πωρόλιθο, ρίχνουν φως στον τρόπο ζωής και τα έθιμα ταφής των κατοίκων της περιοχής κατά τον 4ο και 3ο αι. π.Χ.

ΠΑΝ. ΜΟΥΤΖΟΥΡΙΔΗΣ (υπεύθυνος ανασκαφών)

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ (φωτ. 9)

Κατόπιν αδειας του ΥΠΠΟΤ με ισότιμη συμμετοχή υπό τη Δ/νση της Εφορείας μας και καθηγητών Γερμανικών πανεπιστημίων (Dr. J. Heiden Dr. B. Eder) υπό την αιγίδα Γερμανικού Αρχ/κού Ινστιτούτο (Γ.Α.Ι.) πραγματοποιήθηκαν: α) Το συνεχιζόμενο ερευνητικό πρόγραμμα μελέτης της τοπογραφίας των αρχαίων Τριφυλλιακών πόλεων, β) Νέο ερευνητικό πρόγραμμα στον Κακόβατο Τριφυλλίας έναν αιώνα μετά τις έρευνες του Γερμανού αρχαιολόγου W. Dörpfeld στην προϊστορική εγκατάσταση με τους μνημειώδεις μυκηναϊκούς θολωτούς τάφους, γ) Το ανασκαφικό και ερευνητικό στην Ιερή Άλτι υπό τον Δ/ντή των ανασκαφών Ολυμπίας του Γ.Α.Ι. Dr. R. Senff.

ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ (φωτ. 10)

Στο πλαίσιο του προγράμματος ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ και της ένταξης έργων στο Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ), η Εφορεία μας συνέταξε μελέτες για την ανάδειξη των αρχαιολογικών χώρων Φιγαλείας, Κάτω Σαμικού, του λουτρικού συγκροτήματος της Σκαφιδιάς, και του μυκηναϊκού νεκροταφείου της Αγίας Τριάδας.

ΜΟΥΣΕΙΟ ΠΥΡΓΟΥ (φωτ. 11)

Σε συνεργασία με την 6η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων ολοκληρώθηκε η σύνταξη των κειμένων και του εποπτικού υλικού (σχέδια, φωτογραφίες, αναπαραστάσεις) που θα πλαισιώνει τα αρχαιολογικά εκθέματα του Μουσείου. Παράλληλα ολοκληρώθηκε το πρόγραμμα του ψηφιακού εκθέματος, καθώς και ο ακουστικός οδηγός της έκθεσης.

Εκδηλώσεις σε συνεργασία με φορείς της Ηλείας, όπως εκθέσεις φωτογραφίας, βυζαντινής αγιογραφίας αλλά και ζωγραφικής και γλυπτικής πραγματοποιήθηκαν στο ισόγειο της Παλαιάς Δημοτικής Αγοράς Πύργου στο πλαίσιο εξοικείωσης του κοινού του Νομού με το νεοκλασικό οικοδόμημα, το οποίο θα λειτουργήσει ως Αρχαιολογικό Μουσείο της Πρωτεύουσας του Νομού Ηλείας.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ & ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Στις 10 Απριλίου, με αφορμή τον εορτασμό της Διεθνούς Ημέρας Μνημείων, η Ζ' ΕΠΚΑ οργάνωσε διάλεξη με ομιλητή τον Διευθυντή του Ευγενιδείου Πλανηταρίου, φυσικό και αστρονόμο, κ. Διονύσιο Π. Σιμόπουλο με θέμα 'Ο άνθρωπος και το Σύμπαν' (Συνεδριακό Κέντρο ΣΠΑΠ Ολυμπίας— φωτ. 12)

Κατά το τετραήμερο 2 - 5 Μαΐου 2009 η Εφορεία μας συμμετείχε για δεύτερη συνεχή χρονιά στην πανελλαδική εμπέδεια εκστρατεία με τίτλο 'Περιβάλλον και Πολιτισμός'. Κοινό και σχολεία επισκέφθηκαν τα Μουσεία και τον Αρχαιολογικό Χώρο της Ολυμπίας και έλαβαν μέρος σε δραστηριότητες αφιερωμένες στη θεματική της εκστρατείας: 'Δέντρο της Ζωής σε Τέσσερις Εποχές' με την βοήθεια έντυπου υλικού και φυλλαδίου που ετοίμασε η Εφορεία και η αρμόδια Διεύθυνση του ΥΠΠΟΤ. (φωτ. 13)

